

ČESKOSLOVENSKÝ SOKOL V ZAHRANIČÍ

ČASOPIS ÚSTŘEDÍ ČESKOSLOVENSKÉHO SOKOLSTVA V ZAHRANIČÍ

Ročník XXXIII.

Číslo 10 (330).

P r o s i n e c 1 9 8 3

Po sletě ve Vídni v roce 1982, vynořily se úvahy jaká je budoucnost sletů a eventuelní jejich další vývoj či změny. Během letošního roku jsem si na tyto úvahy několikrát vzpomněla v souvislosti s našim nácvikem na I. veřejné župní cvičení v Australii.

Naše vystoupení, ve srovnání se slety či župními slety kdysi doma, bylo zcela nepatrné, srovnáváme-li jeho obsah a rozsah. Na straně druhé však vyžadovalo tolik osobní obětavosti každého z nás, ať už to byl čas, osobní pohodlí, či značné finanční náklady, že jim může být rovno.

SLETOVÉ ÚVAHY

Zora Kašpárková

Myslím, že mnozí z mladších ročníků mají určitý, mně těžko blíže definovatelný poměr k prostným, které pro nás, pamětníky nezapomenutelných sokolských sletů jsou samozřejmostí, ba radostí. Když jsem tentokrát začala nacvičovat naše společná prostná, v pořadí již třetí (slety v Curychu a ve Vídni), cítila jsem, že k nim není nelibosti, ale také ne radosti, spíše jakási nutnost. Překvapila mne tedy velice reakce zúčastněných při dalším nácviku a to v rychlém, nečekaném sledu. Po chladném začátku, nejprve zájem a určité uspokojení z pohybu sladěného s hudbou, hodnocení, že to není jen tak zcela snadné, že je nutná absolutní přesnost. Další nácviky již mohu označit, že každý "hořel" a snažil se o přesný pohybový detail v souladu s hudbou, projevíli zájem porozumět popisnému textu, žádali o vysvětlení a upřesnění názvosloví a pak, aniž vím kdy a jak, tu byla snaha, že vše musí být dokonalé. Zmizela slůvka: já, ty, on, ona, a byli jsme jen my ženy a muži, prosycení tím

tím těžko popsateelným ovzduším sokolské sounáležitosti. Snad největším překvapením nakonec bylo, že se našli další, co by se rádi přidali v poslední chvíli a také mnozí, kteří řekli "a přistě nacvičujeme také".

Ten společný projev prostných v sobě tají určité tajemné kouzlo "moci býti jedním z mnoha ve společném díle". Tento cit se musí v člověku probudit, nelze jej naučit ani jinak prosadit. Visuální poznatek strhává k činu.

Tuto domněnku ve mne utvrdila i zkušenost upozorovaná po odpoledním vystoupení, kde se na programu podíleli jak ti nejmenší od 2 a půl let nahoru, tak starší žáci a žačky, přes dorost po členstvo. Když bylo po programu a následovala volná zábava, vzájemné sdělování dojmů, byly nestřežené zíněnky okupovány dětmi v nedělních šatech, které se pokoušely napodobit cviky viděné při odpoledním vystoupení a ti nejmenší napodobovali starší.

A tak shrnuto mohu říci, že staré přísloví: "Příklady táhnou", stále platí. Všechny oslavné projevy nejsou mnoho platné, není-li jedinec strhnut prostředím a touhou "být při tom". Děti a mládež navíc potřebuje sdružování v sportovním všestranném zápolení, za smíchu a radosti, kdy nejde o ceny, nervové vypětí závodů, ale radost z pohybu a dětské společnosti.

Jako předvoj jsou nutná veřejná vystoupení, akademie v jednotách, které ukáží činnost jednoty, pak je již jen krůček k přípravám na slet.

Slety jsou přehledem společné práce a života sokolů v širokém národním i mezinárodním měřítku. Jsou nutností. Jejich rozsah a náplň podléhá vývoji, jako každý živý organismus. Budou obohaceny o věci, které my dnes třeba ani neznáme, tak jako o mnohých nevěděli před 50 i více lety. Jádrem však zůstane ta působivá mohutnost společného vystoupení, kdy každý se zřídá sám sebe, pro dokonalé spojení všech a přece právě proto je každý sám velmi odpovědný a důležitý, aby celek byl dokonalý.

"Za dvojným účelem uspořádána slavnost dnešní. Sami chtěli jsme úcty složit sobě, i radující se z toho kam jsme dospěli i věduce co nám schází utužit se v snažení svém. Dále však chceme i vás, dosud nečině na nás se dívající, získati pro věc svoji. Ukázati jsme vám chtěli, jak z volných, snadných a každému přístupných začátků, soustavným cvičebním postupem dostoupiti lze až k oném stupňům síly a pružnosti jež potom upoutaly pozornost vaši. - Doufáme, že co jste zde viděli i u vás způsobilo práni podobné, že mnohý z vás octne se brzy v řadách našich."

Dr. M. Tyrš, doslov u veřejného cvičení 26. 3. 1865.

HLÍDKA VZDĚLÁVACÍ

J A K J S M E O B S T Á L I ?

Jan Fellmann

Koncem kalendářního roku každý starostlivý hospodář velmi pečlivě zkoumá stav a výsledky své celoroční práce. Sokolové by to měli dělat také, dříve než se o tom začne jednat na výročních valnách hromadách.

Ůkolů máme mnoho; sestry a bratři činovníci nesou společně zodpovědnost za vše, co se stalo či nestalo. Zkoumejme s uvážením, co jsme nedodělali v končícím roce, či co jsme neudělali dobře a hledejme cestu, jak to napravit v roce následujícím. Hledejme také už nyní cesty a způsoby, které zabrání opakování nemilých chyb.

Vzdělavatelé by měli při této příležitosti zdůrazňovat členstvu, co znamená zodpovědná spolupráce všech. Příklad: máme všichni vyrovnané příspěvky za běžný rok i za roky minulé? To není jen povinnost či vina jen pokladníka, ale liknavého neplatce také.

Víte nejlépe, co ve svých jednotách chcete mít lepší. Hledejte cesty a způsoby, jak to udělat a hledejte už nyní členy výboru, kteří tyto žádoucí výsledky umožní.

Tak začnete Nový další rok správně.

Hodně zdaru všem a hodně zdraví a síly!

"Svobodným v společnosti býti jest jenom zákon její nad sebou uznávat, avšak zároveň zákonu tomu z vlastní vůle všude se podrobit. Kde není řádu, není svobody, volnosti trvalé a zabezpečené. Volně, bratrsky a rovně obcujmež spolu, jednejež v spolcích svých, avšak učmež se též každým dnem ve prospěch řádů nutných sebe opanovat, osobnost věci a celku podržít, marnivost co vlastnost muže nedůstojnou potlačovat. Kázeň, již každý takto sám sobě ukládá, šlechtí srdce, vychovává charaktery pevné, činí nás schopny k sebezapření a k obětem, když prospěch všeobecný to vyžaduje."

Dr. Miroslav Tyrš v "Sokole", č. 1., ročník 1881.

JAROSLAV LÍZÁLEK

V Londýně v Anglii zemřel dne 25. listopadu po delší těžké nemoci významný bojovník za svobodu Československa, čestný předseda Ústředního výboru Čsl. obce legionářské v zahraničí, bratr pplk. Jaroslav Lízálek.

Bratr Lízálek byl významným příslušníkem čsl. zahraniční armády za II. světové války ve Francii a v Anglii; v r. 1944 byl velitelem čs. vojenské styčné mise u 21. skupiny armád polního maršála Montgomeryho. Byl vyznamenán mnoha válečnými řády československými, anglickými i francouzskými a po válce byl profesorem na čsl. válečné škole v Praze až do r. 1947.

V exilu působil v Čsl. obci legionářské v zahraničí, jejíž byl čestným předsedou; byl čestným členem Svazu letců svobodného Československa a členem Klubu československé kolonie v Londýně. Po celý život byl věrným příslušníkem Sokola, od roku 1948 v Sokole Londýn.

Zemřel nám všem skutečný národní hrdina. Budiž čest jeho světlé památce!

FRANTIŠEK KUBINA

Ve středu 30. listopadu zemřel v Chicagu v USA významný představitel krajské veřejnosti ve Spojených státech, vynikající hudebník, sbormistr, hudební skladatel, varhaník a národní pracovník, profesor František Kubina.

Prof. Kubina pocházel z Náchoda, kde se před 86 lety narodil. Absolvoval pražskou konservatoř a působil několik let v Moravské Ostravě. V roce 1923 se vystěhoval do Spojených států, kde se za dobu svého šedesátiletého blahodárného působení zasloužil vynikajícím způsobem o rozvoj české hudby a zpěvu - především jako dlouholetý sbormistr pěveckého sboru Lyra v Chicagu, ale také jako hudební skladatel a dirigent mnoha orchestrů. Byl sbormistrem řady dalších krajských sborů i jugoslávského slovinského pěveckého sboru Prešeren, jehož zkoušku ještě den před svou smrtí, 29. listopadu, řídil.

Prof. Kubina se podílel významně na mnoha podnicích krajské Ameriky, včetně amerického sokolstva; složil také hudbu k několika tělocvičným skladbám pro slety Americké obce sokolské a byl m.j. autorem hudebního doprovodu pro prostoná členstva IV. sletu Čs. sokolstva v zahraničí r. 1976 v Curychu.

Jeho památka a veliké záslužné dílo na poli národním budou dlouho s velkou vděčností vzpomínány.

Tělovýchova, nástroj propagandy

V. H.

Příští celostátní spartakiáda bude uspořádána v roce 1985. Prozatím vyšla jen stručná oficiální zpráva. Až se však začne přibližovat termín tohoto propagandistického velepředstavení, uslyšíme stále častěji obvyklé fráze o "masovosti" a o "radostné manifestaci", zakrývající skutečnost, že dobrovolných zájemců o účast na spartakiádě by se našlo jen pramálo a že její úspěch zaručí nakomandovaní cvičenci ze škol, internátů a vojenských jednotek. Takové to bylo za předchozích spartakiád a nic nenasvědčuje, že by se tentokrát cosi změnilo.

Tělovýchova a sport se v komunistickém režimu staly nástroji propagandy. Vrcholnou ukázkou této koncepce byla olympiáda v Moskvě; československé spartakiády se šíjí podle stejného strihu. Sotva můžeme čekat, že příští spartakiáda bude podnětem k vážnému zamyslení nad stavem československé tělovýchovy a sportu.

Nějaké ty mistrovské tituly nebo medaile o něm mnoho neříkají; přivázejí je občas i reprezentanti zemí, postižených bídou nebo také hladomorem. Hromadná vystoupení cvičenců - počtem předstihující všechno na světě, plánoval nedlouho před svým pádem indonéský diktátor Sukarno; sotva kdo by proto uvěřil, že tělovýchova v Indonésii je na vysokém stupni.

Do československé bilance před spartakiádou by při minimální objektivitě muselo patřit zjištění, že po únoru 1948 byla zničena skutečně vyspělá soustava tělesné výchovy, vytvořená Sokolem. Po našich městech a vesnicích dnes už připomínají jen staré sokolovny, na jakých zásadách byl Sokol vybudován, že slučoval tělesnou výchovu s kulturními cíli, když s tělocvičnami a hřišti stavěl také knihovny, kina a divadelní scény. Z toho všeho zůstal jenom pražský Tyršův dům, jakou organizaci s Jindřichem Flužnerem založili, čeho Sokol dosáhl a proč byl komunisty zlikvidován. Vznikla tzv. "sjednocená tělovýchova" a bylo vydáno heslo "za masovost, za rekordy", jež vedlo k jedinému rekordu: vskutku masově se rozmnožili dobře placení aparátníci na sekretariátech tělesné výchovy a sportu.

Že se z tělovýchovy a sportu stal prostředek cesty ke kariéře, k laciným doktorátům a ke stejné levným důstojnickým hodnostem, to je pouze jeden aspekt věci. Také nedávné aféry s hráči a rozhodčími zrcadlí jen část rozsáhlého problému. Nejzávažnější je, jak hluboce poklesl zájem o tělesnou výchovu a sport i tam, kde dříve po desetiletí úspěšně působil Sokol nebo Orel či DTJ a sportovní kluby. Důsledky se veřejně přiznávají zpravidla jen jednou ročně - při odvodech a když do armády nastupují branci, jejichž fyzická kondice je znepokojivě slabá.

Odborný "Sociologický časopis" konstatoval v solidní studii o využívání volného času nevelký zájem o aktivní tělesnou výchovu a sport. Vysvětlení je ovšem příznačně komunistické; citují: "zde je dosud určitou překážkou málo rozvinutá institucionální základna." Konec citátu.

Tohle může napsat komunista, ne opravdový sociolog, analyzující fakta. Celou tělesnou výchovu a sport umrtvila právě institucionalizace, komunistický systém sjednocené tělovýchovy s centrálním řízením a s byrokratickým dohledem, systém, ze zásady vylučující, aby něco vzniklo spontánně a nezávisle. Sociolog by mohl po pětaticeti letech existence režimu vědět, proč je tak málo zájmu o členství v jednotách nebo klubech, manipulovaných shora a donucovaných politicky indoktrinovat svoje členy.

Tělesná výchova a sport sdílejí osud celé československé společnosti. Je to jen jedna z mnoha oblastí, v nichž potlačení a znemožnění spontánní a samostatné činnosti ochromilo jakoukoliv živou aktivitu. Politický vliv a manipulace přinášejí pak následky daleko za hranicemi politiky - v tomto případě v oblasti zdraví a odolnosti celého národního kolektivu.

Loni ve Vídni na V. sletu exilového Sokola jsme viděli co dokáže opravdu dobrovolná aktivita svobodných lidí. Vídeňský slet - stejně jako kdysi slety doma - byl souhrnným obrazem stálé činnosti svobodného Sokola v tuctu zemí od Rakouska po Kalifornii a od Skandinávie po Švýcarsko.

Pražské spartakiády jsou jenom pracně a nákladně narežirovaná a nakomandovaná příležitostná představení, v podstatě trapné imitace toho, co u nás dříve žilo spontánně, dobrovolně a vskutku radostně.

(Přvodně otištěno v Amerických listech.)

Za účelem zajištění spartakiády byla uzavřena a vyhlášena "Dohoda ústředního výboru Československého svazu tělesné výchovy, ministerstva školství České socialistické republiky, ministerstva školství Slovenské socialistické republiky a ústředního výboru Svazu pro spolupráci s armádou o přípravě a provedení ČSS 1985." V dohodě je uvedeno mimo jiné:

"Československá spartakiáda 1985 bude pod vedením KSČ společným dílem společenských organizací, resortů, národních výborů a dalších institucí...

Za zabezpečení příprav ve školství a Svazarmu odpovídají ministerstva školství, odbory školství krajských a okresních národních výborů a územní orgány Svazarmu...

Ekonomické zajištění bude zahrnuto do usnesení vlád ČSSR, ČSR a SSR... Při zajišťování ČSS 1985 bude opět uplatněno jednotné ideové výchovné působení na mládež všech stupňů škol a výchovných zařízení a všech TJ a základních organizací Svazarmu..."

Ještě tři sletové

M. F. Kašpar

Na konci roku v němž jsme si připomněli výročí oněch radostných, velkých, událostní naplněných a zdě se i sluncem ozářených dní - vzdor oně bouři v neděli dopoledne - tři drobně historky mně znovu vyskočily v paměti. Nezděráhám se sděletí je s účastníky i s těmi, jimž to vloni s Vídní nevyšlo.

I. O tě žehliče

V neděli ráno, na ono tradiční sokolské datum - čtvrtého července, kdy jsme ve Vídni očekávali podobně počasí, na jaké jsme bývali zvyklí doma na Strahově a jaké nám přálo při zájezdu do Mauthausenu, od rána lilo. Psa by nevyhnal, ale sokolově měli od rána zkoušky na sletišti. Vichřice rvala lipové květy se stromů v zahradě, kdysi zámecké, Europa Hausu. Přehéhnul z ubikací do jídelny, pouhých třista metrů, znamenalo jisté promočení. Čekali jsme, že přestane pršet a že jde jen o raní dešť, který, podobně jako ženský pláč, nemívá dlouhé trvání.

Proto jsem se jaksi zastyděl, když po doběhnutí do přijímací kanceláře v hlavní budově, jsem tam zastihl jednu sestru daleko promočenější a co víc - již zpátky ze zkoušek na nedalekém stadionu vídeňského "Altmeistra" Rapidu. Ačkoliv k jejímu popisu stačila dvě výstižná slova, zmoklá slepice, musím, z důvodu prověření této historky, uvést dále, že ona sestra byla vyšší postavy, plavé, v tomto okamžiku bedně splihlé hřívý, s okuláry většími, než je v kraji zvykem a dešťovými kapkami naprosto nepřehlednými. Obrácena k pultu snažila se udivenému Vídeňákovi na jeho druhé straně metodou názornou, či znázorňovací vysvětlit oč jde a co by ráda. V její tváři, když jsem vešel, se jevily první známky beznaděje, i když ne ještě zoufalství: "Ježíšmarjá, bratře, prosím tě, nevíš jak se řekne žehlička? Takhle přece nemohu jít dopoledne na stadion. Jednak mně to neuschne a i kdyby, tak to na mně bude viset jako žvanec". "Tak to zkus a zeptej se ho, chceš-li si to "vypiglovat", nemá-li po ruce Blügeleisen..."

To poslední slovo bylo pánovi za pultem zřejmě srozumitelné a zmizel v zadních dveřích, aby se za okamžik objevil s předmětem životně důležitým k plnému zdaru hlavního sletového vystoupení.

Sokolské heslo "Zdraví, síla, krása" bylo tehdy, zdě se, poněkud pozměněno, pokud jde o pořadí naléhavosti, v mysli této sestry: Krása, zdraví (nedostanu-li rýmu), síla (tu sokolky nepotřebují, kde se dá použít jiných ženských ctností).

II. O tě tramvaji

Hned po příjezdu do Europa Hausu nás vídeňský bratr ubytovatel upozornil, že doprava ve Vídni je drahá a tím dražší, že jsme daleko na západ od středu města. Doporučoval proto jako nejlevnější, i když ne nejrychlejší dopravní prostředek, tu jejich elektriku.

"Vy, co zde budete jen tři dny, si kupte třídní jízdenku. Přijde vám to nejméně o polovinu levněji. Ale pozor! (zvedl ukazováček). Hned při první jízdě a na jejím začátku, jak vstoupíte to tramvaje, dejte si ji proštípnout automatem na přední plošinu za řidičem. Chodí tu často kontroloři, někdy i tajní, a zneužití se trestá vysokou pokutou. V případě nedobytnosti i soudem a basou. Možná, že vám to, jako "nicht einheimische" cizincům napoprvé jen s důtkou prominou, ale já bych jim nevěřil. Znáte přece starou rakouskou byrokracii?". Dobrá rada nad zlato, jen se jí držet. A když nám tento bratr Vídeňák nabídl, že má těch třídních jízdenek několik v zásobě pro případ potřeby, obchod byl nezištně (Ni zisk, ni slávu!) uzavřen a lístky jsme si mezi sebou odkoupili.

Jenomže bratr gerbj Buršík (rodem z Prostějova pod Klenčí, župa Západočeská), na to proštípnutí v návalu sletových dojmů nějak zapomněl: "Víte hoši, mně ta palice ani paměť už tak neslouží, od té doby, co na mne spadl ten příklop tankové věže před Ostravou..."

V pondělí ráno, při poslední snídani v Europa Hausu, volají, že na pana Buršíka někdo čeká v recepci. "Milo, jdi se podívat kdo tam je, ty se s ním lepší domluvíš", povídá Josef. Náhle ďábelské vrnuknutí! Vrátil jsem se z recepcce se "strhanou tváří" a povídám: "Vidíš Josef, já Ti říkal, že si ten lístek musíš dát procviknout. Je tu nějaký pán v kuřince, pravděpodobně tajný od policie". Josef zabědoval: "To mně tak scházelo a máma říkala, když jsem odjížděl, abych si v tě Vídni dával bacha. Milo, pojď se mnou, snad to nějak vyzehlíme". Odešli jsme zpět do recepcce, kde na bratra Buršíka čekal - jeho synovec, u něhož Josef ztrávil v kruhu rodinném, po sletovém shonu, velmi klidný a šťastný - vskutku gemütlich - týden.

Před odjezdem se obrátil na mne: "Ty chlače špatně, to se Ti s tou policií nárámně povedlo. A já na to skočil, jako koza na zeli, protože Ti po těch osmi měsících, co jsme vedle sebe chrúpali v lágru na Ukrajině, moc věřím".

Dodnes si nejsem jist, zda mně to bratr Buršík docela odpustil, i když na mne mluví. Jo, stará vojna - jeden nikdy neví!

III. O tom krveprolití

Aueršperský palác byl v neděli večer, po úspěšném hlavním sletovém dni, v plněm lesku. Okdivovali jsme se barokním a rokokovým vyzdo-

ČESKOSLOVENSKÝ
SOKOL V ZAHRANIČÍ

ČASOPIS ÚSTŘEDÍ ČESKOSLOVENSKÉHO SOKOLSTVA V ZAHRANIČÍ

Ročník XXXIII

1 9 8 3

Řídil Jan Waldauf

Tištěno offsetem firmou Estoprint
Toronto, Kanada

O B S A H :

ČLÁNKY, ÚVAHY	Strana
BERGOVÁ Dagmar: Pár slov k sestřám a bratrům	145
BIDLO Zdeněk: St. Gallen 1983	108
F.F.: Vzácné výročí zasloužilého Sokola	4
FIALA Rudolf: Důvěřuj a prověřuj	17
Návštěva u bratra Mileče	70
KASPÁRKOVÁ Zora: První veřejné župní cvičení v Australii	147
Sletové úvahy	161
KASPAR M.F.: Sokol, bratrství a legie	65
Vivat Vindobona	113
Ještě tři sletové	167
KVETKO Martin: 65. výročí Republiky	129
PELIKÁN Jan: Do práce v duchu Tyršově	1
S.Š.O.: Masaryk - Sokol - Slováci	33
V.H.: Tělovýchova, nástroj propagandy	165
ŽENIŠEK Václav: O těch našich povinnostech	43
ŽMOLA Stanislav: Vzpomínám...	118
WALDAUF Jan: Zdar XIX. sletu slovenského sokolstva	49
-: Ohlas sletového čísla	38
Úspěšné závody v St. Gallenu	73
Jubilejní Tyršův sraz v Oetzu	82
XIX. slet	97
Vysoké vyznamenání sokolského příslušníka	135
Nová sokolská jednota?	175
BÁSŇE	
FELLMANN Jan: Marie Pr-vá	133
HLÍDKA VZDĚLÁVACÍ	
FELLMANN Jan: Více dorostu	37
Naše slety	107
Nesmíme zapomenout	134
Jak jsme obstáli?	163
FIALA Rudolf: Ano, ano, ne, ne	149
KRONIKA	
Mikuláš Aleš a Sokol	7
Národní buditel - Josef Barák	20
Carzanská akce	111
POZDRAVY, PROHLÁŠENÍ, RESOLUCE, UZNÁNÍ	
Ocenění zásluh bratra Leoše Mileče	69

OHLASY A NÁZORY

Únorové zamyšlení	23, 55, 76, 120, 151
Ztracená generace - proč?	122

MEZINÁRODNÍ ZÁPISNÍK

Propastný rozdíl - XXII. mistrovství světa v Budapešti	155
--	-----

SOKOLSKÝ TĚLOCVIK

TŮMOVÁ Jana: Cvičební hodiny žen	21, 39, 53
ŽENIŠEK Václav: Proč tělocvik sokolský?	9

ŽIVOTNÍ JUBILEA

BARTOŠ František - 75	74
BEDNÁR Karol - 85	74
HORVATH Joseph - 75	75
JANATA Ladislav - 75	52
KALNÝ Josef, Helena - 70 a 75	26
LAGO Martin - 70	6
MILEČ Leoš - 95	4
PEJSKAR Josef - 70	26
PROVAZNIKOVÁ Marie - 93	133
ŠPÁNEK Jiří - 80	52
VÍTEK Miloš - 70	26

ŽALOV

ČERVENÁK Jan	19
ČIERNY Adolph	68
DOBEŠOVÁ Věra	19
HUSÁK Ladislav	51
KUBINA František	164
LÍZÁLEK Jaroslav	164
LOSKA Josef	57
PRCHALOVÁ Milada	68
STAMMINGEROVÁ Antonie	146
VÁCLAVÍK Rudolf	150
ZAMARA Vilém	146

Z ÚSTŘEDÍ

Schůze výboru Ústředí	27, 83, 137
Nový výbor Ústředí	89
Schůze předsednictva Ústředí	137
VI. slet r. 1986 v Curychu	137
Soutěž na skladby sletových cvičení VI. sletu	157

ZE SOKOLSKÉHO SVĚTA

ŽUPA AUSTRALSKÁ

Zprávy župy	45, 138
Canberra	138
Jižní Afrika	124
Melbourne	138
Sydney	92, 138

ŽUPA KANADSKÁ

Zprávy župy	12, 28, 93, 139
Montreal	45, 58, 94, 158, 170
Ottawa	46, 124
Toronto	46, 58, 94, 124, 171
Villa Dominico	171

ŽUPA ŠVÝCARSKÁ

Zprávy župy	47, 94, 172
Basilej	12
Bern	158
Curych	12
St. Gallen	60
Winterthur	94

ŽUPA VÍDEŇSKÁ

Zprávy župy	30, 47, 60, 95, 125, 159, 172
Vídeň III	14, 30, 61, 95, 172
Vídeň XII-XV	14, 30, 61, 126, 173
Vídeň XVI	15, 30, 62, 159, 173
Vídeň XVIII	15

ŽUPA ZÁPADOEVRÓPSKÁ

Londýn	63, 143, 173
Mnichov	31, 174
Paříž	31, 127, 142

VYOBRAZENÍ

Leoš Mileč a návštěva u něho	4, 69, 70, 71, 72
M. Aleš: Titulní list památníku a návrh praporu	7, 8
Akademie Sokola Vídeň III	14
Josef Kalný, Helena Kalná	26
Veřejné cvičení a akademie k 50. výročí Sokola Toronto ...	46, 59, 60
Ludmila Frňonková	60
Eliáš Dereš	62
Závody v St. Gallenu	73
Joseph J. Horvath	75
Jarní schůze výboru Ústředí v Paříži	87
XIX. slet Slovenského Sokola - Pittsburgh	101, 103, 105
Vyznamenání bratra maj. J. Kasandy	135
Marie Provazníková	154

kým všech ozářených a sokolstvem hlaholících sálů. Se stěn na nás a zdálo se i tak trochu "svrchu", udiveně zírali předkové po meči i po přeslici páně z Aueršperků, včetně oně spanilě hraběnky, která ve svém rodu a hlavně u císařského dvora, za vlády France Josefa, blaze (mezi pány) i neblaze (mezi dámami) proslula tím, že vzdor úzkostlivě šlechtické výchově, si náramně oblíbila Paříž na sklonku devatenáctého století; trávila tam pravidelně společenské sezony, byla lučící tanečnicí salonů, náčež přijela do Vídně na zimní karnevaly, ověšena poslední pařížskou modou a s chováním a zvyky, vhodnějšími pro demi-monde spíše než šosácký Biedermeier císařské Vídně.

Po hlavním schodišti a bez ohlašování rodů, výsostných postavení a vojenských hodností, stoupali ten večer Sokolové ze všech koutů svobodné Evropy, ze zámorí a dokonce i od protinožců. Shledali jsme se tam konečně i s našim milým bratrem Louis Máníčkem z Paříže, jehož příjezd na slet se nějak opozdil. Proto měl mnohem méně času s každým si promluvit, každého vidět, s každým si přituknout. Byl jsem mu vděčen, že mne ve francouzském sále představil mladému profesorovi Evženu Václavovi Faucherovi z university v Nancy, jemuž jsme nedávno udělili čestné členství v Obci legionářské; syn české matky a francouzského generála, šéfa francouzské vojenské mise mezi oběma válkami v Praze a jedné z pravých rukou presidenta Masaryka.

Bratr Louis Máníček byl proto hned zde, hned tam a jednou ho dokonce jeden známý, který se nemohl dostat dovnitř, volal ke vchodu...

A tak, přes veškerou důstojnost jeho zdatné a sokolské osmdesátky, s jakou sestupoval po nízkých schodech hlavního escalier, uklouzl na poněkud uvolněném koberci, upadl a rozrazil si čelo. Krve bylo tolik, i na koberci, že jsme věřili vážnosti úrazu. Zatím co jsme čekali na záchranku, kde se vzal tu se vzal, namanul se tam český doktor, vídeňský krajan a bratr, jenž si vzal Máníčka pod peruž.

Trochu nám to ochladilo náladu, ale ne na dlouho. Za půl hodiny byl bratr Louis nazpět u Aueršperků a stoupal hrdě, s flastríkem na hlavě, po schodišti. Jeho vlastními slovy nám sdělil tento lékařský "náález": "Zaplať Pán Bůh, že jsem v české Vídni, Slovan všude bratry má, jenom ne v Rusku, a pokud jde o mne, já mám dosud tvrdou českou palici".

Myslím tedy, že není nutně dodatečně zanést do sletové kroniky, že čtvrtého července leta Páně devatenáctsetosmdesátdva tekla ve Vídni česká krev naposled...

N.B. Vzhledem k tomu, že zvukový záznam nebyl po ruce, pisatel neručí za doslovné výroky účastníků a postižených dramatis personae. Doufá proto, že mu budou některé nepřesnosti bratrsky či sesterky prominuty.

(Původně otiskáno ve věstníku Sokola Londýn "VZLET")

Ž U P A K A N A D S K Á

Montreal

33. ŘÁDNÁ VALNÁ HROMADA se konala v neděli 13. listopadu 1983 ve spolkové místnosti Českého misijního domu v Montreale, kde činovníci jednoty složili účty a podali zprávy o činnosti a hospodáření jednoty ve funkčním období, které již řadu let končí dne 30. září každého roku.

Z podaných zpráv, které činovníci předložili výročnímu zasedání bylo zřejmé, že jednota úspěšně pokračovala v činnosti tělocvičné, sportovní a společenské. Početnou účastí přispěla k velmi pěknému zastoupení župy na sletě Slovenské Tělocvičné Jednoty Sokol v USA v Pittsburghu, zúčastnila se všech župních podniků, z nichž pořádala zdařilé Letní hry župy Kanadské v Sokolském údolí, dále tradiční tenisový turnaj a zájezd na každoroční župní nářadové závody v Torontě.

Hlavní výdělečný podnik jednoty - každoroční Šibřinky - byl úspěchem jak společenským tak finančním: zásluhou výnosu ze Šibřinek zůstalo kmenové i pracovní jmění jednoty na stejné úrovni, přestože výdaje dosáhly v uplynulém období rekordní výše. Jednota podporuje činnost mládeže tím, že cvičící mládeži hradí cestovní výdaje při zájezdech,

dále zajistila účast na sletovém zájezdu hrazením výloh, a konečně vyslala 3 dorostenky do letního cvičitelského tábora Slovenského Sokola v USA - "Sokol Woodlands" ve státě New York.

Jednota má závažný problém generací: v uplynulém období - kromě příslušníků jednoty, kteří přešli z dorostu do členstva, nezískala ani jednoho nového člena - po prvé v dějinách jednoty! Úmrtí a stěhování celých rodin do kanadských provincií, kde se mluví jen anglicky (Québec je dvojjazyčný) způsobila, že počet řádných členů jednoty klesnul na 99. V této souvislosti rozhodla valná hromada, že nový výbor jednoty se musí věnovat především náboru nových členů: mládeže prostřednictvím tanečních skupiny, a osobním stykem mezi členy věkové skupiny 30 až 50 roků.

Dále valná hromada zvolila komisi, která dostala za úkol - spolu se zástupci ostatních českých a slovenských spolků v Montreale, prozkoumat možnost zakoupení společného střediska (s tělocvičnou).

Výbor jednoty byl zvolen celkem beze změn a v předsednictvu zůstávají vesměs osvědčení činovníci, jen mezi členy výboru a náhradníky je několik nových jmen. Starostou zůstává br. Ing. Vladislav Zajíc, náčelníkem br. Jiří Kořistka, náčelníci sestra Alice Havlová, jednatelkou sestra Kity Voleníková, pokladníkem br. Dalibor Košacký, vzdělavatelem br. Zdeněk M. Dobrovolný.

- zmd.

PRAVIDELNÁ CVIČENÍ se konají každý čtvrtek večer ve škole St. Laurent High School, vždy od 7 do 10 hodin.

Toronto

V LETNÍM OBDOBÍ uspořádala jednota několik společných zájezdů a srazů: na "Kasandovu" pláž v Jiríkově zálivu Huronského jezera, do "Tyrolské vesnice" - krajského střediska rodiny Martínkovy u města Collingwood a v parku "Etobikoce Centennial", kde bude v příštím roce uspořádán VII. župní slet. - XX. ročníku župních letních her, konaných 30. července až 1. srpna v Sokolském údolí u Montrealu, se zúčastnila 23ti členná výprava jednoty. - Krojovanská skupina žen a dorostenek jednoty, vedená náčelnicí sestrou A. Janoušovou, zastupovala jednotu na protestní manifestaci před torontskou radnicí 19. srpna, u příležitosti 15. výročí sovětské okupace Československa v srpnu 1968.

SLETOVÝ VÝBOR pořádal několik organizačních schůzí za předsednictví sestry D. Trávníčkové. Výbor zajistil pro slet všechny potřebné objekty - tělocvičny pro sletové závody, stadion pro hlavní vystoupení (včetně kryté haly pro případ nepříznivého počasí) a sály pro sletový banket i pro sletovou veselici.

PRÁVIDELNÁ CVIČENÍ všech složek byla opět zahájena v září. Dorost a členstvo cvičí každou středu večer v tělocvičně George Harvey Secondary School, žactvo každou sobotu odpoledne ve škole West Park Secondary School.

CVIČENÍ ŽACTVA, jež navazuje na vyučování čs. doplnovací školy, vykazuje potěšitelně vysokou docházku: průměrná návštěva činí 75 - 45 žákyň a 30 žáků.

- jf.

Villa Dominico

V JIŽNÍ AMERICE dnes již jediná sokolská jednota ve Villa Dominico v Argentině, založená před 57 lety, vykazuje i nadále ve velmi obtížných hospodářských i politických podmínkách vzornou sokolskou činnost, která je tím obdivuhodnější, že jednota nemá prakticky žádné možnosti styku s ostatními sokolskými jednotami a nemá ani možnost účasti na našich sletech a jiné naší činnosti. Přesto vykazuje bohatou a rozmanitou činnost tělovýchovnou, kulturní i společenskou a má navíc mimořádně silnou členskou základnu.

Celkový počet příslušníků je 583 - jednota má 140 mužů, 156 žen, 82 dorostenců, 65 dorostenek, 45 žáků, 95 žákyň. Nejvýše potěšitelnou skutečností je velký počet mládeže, dorostu a žactva.

V tělocvičné činnosti věnují se mužské složky převážně cvičení na náradí a v tělocviku prostém, ženské složky cvičení rytmiky a prostných. Jednota vykazuje také čilou a úspěšnou činnost v doplňkovém tělocviku - v odbíjené, košíkové a ve hře "bolos" - kuželkářství a pořádá každoročně turnaje v těchto sportovních odvětvích.

Jednota pořádá každoročně čtyři oslavy - 25. května (Národní svátek Argentiny), 9. července (Den nezávislosti), 26. září (den založení jednoty v roce 1926), a 28. října (Svátek čs. samostatnosti). Jednota je dnes již jedinou čs. organizací, jež vzpomíná 28. října, což činí s hrdostí a pýchou i když její příslušníci jsou většinou již v Argentině narození, synové a vnuci původních emigrantů z vlasti.

Sletový výbor VI. sletu

Župa Švýcarská, jež byla Ústředím pověřena organizací VI. sletu Čs. sokolstva v zahraničí v r. 1986 se usnesla, že místem konání sletu bude Curych, kde se již v r. 1976 konal úspěšný IV. slet.

Na základě rozhovorů mezi zástupci jednot na schůzi župního výboru, konané 3. září, byl ustanoven přípravný sletový výbor z těchto sester a bratrů:

Předseda: Rudolf Veselý, starosta župy Švýcarské, jednatel: Rudolf Fiala, Sokol Curych a vzdělavatel Ústředí. * Komise - finanční: Erich Reinisch a Josef Slavík, propagační: Rudolf Němeček, Ubytovací: Salvátor Šviha, kulturní: Karel Maras a Josef Dvořáček, ekonomická: Zdeněk Halama, volejbalový turnaj: Jan Faltys ml., závody na náradí: Zdeněk Bidlo, poradatelská: Svatopluk Vrána, sletový fond: Stanislav Hladík a Eva Svobodová, cvičební úbory: Bernhard Zoder a Dagmar Bergová, technická: Vladimír F. Svoboda a Rudolf Veselý, posletový tábor: Jirí Svoboda a Dušan Berg.

Složení sletového výboru bude předloženo župní valné hromadě ke schválení a případnému doplnění a potom podáno jako návrh výboru Ústředí.

Přípravný sletový výbor již zahájil činnost první schůzí konanou v sobotu 8. října, na níž byly rámcově stanoveny hlavní úkoly výboru i všech jeho komisí. Členstvo župy bylo v župním věstníku vyzváno k podání námětů na sletovou organizaci a náplň.

- Z.Ž.

Župní pochod zdatnosti

V neděli 26. října, v den rakouského státního svátku, uspořádala župa opět pochod zdatnosti. Počasí, trochu chladnější, bylo přímo ideální. Pochodu se celkem zúčastnilo 85 příslušníků všech věkových skupin; zvláště potěšitelná byla účast 32 dorostu a žactva a 5 členů nejvzdálenější jednoty - Víden XXI. Pochod řídil, jako vždy, bratr župní náčelník, který se svými pomocníky také (jako každoročně) předem celou trať prošel a vytýčil a stručným uvítáním všech účastníků pochod v 10 hod. dopoledne zahájil.

Pochod vedl podjezdem pod Hohenstrasse do Schwarzenberského parku, za Bobřím rybníkem lesní cestou přes Červený kříž na Hameau k restaurační budově Dreimarksteinu "Häserl am Roan", kde následovalo občerstvení a krátký odpočinek před zpáteční cestou k místu původního startu.

Zm. - VSL.

Vídeň III.

OBLÍBENÉ KULTURNÍ VEČERY jednotlivy se těší i nadále velké oblibě členů i široké krajaňské veřejnosti, jak dokazuje vždy jejich velká návštěva.

Po říjnovém promítání filmu o vídeňském sletě v roce 1982 byl listopadový kulturní večer věnován životu a zvykům Jižní Ameriky a to zásluhou bratra Bohumíra Novotného, který promítal krásné záběry z jeho cesty šesti latinsko-americkými zeměmi a své diapozitivy doplňoval poutavým vyprávěním o svých

zážitcích a zkušenostech. Zajímavá přednáška byla doplněna ukázkami hudby domorodého obyvatelstva, jež zahráli koncertní kytaristé, manželé Beranovi, jakož i argentinských a brazilských tanců, které předvedla balerina divadla "Theater an der Wien" Blanka Modrá s partnerem, při čemž návštěvníci večera se také dověděli, že výtečná sólistka jednoho z nejlepších vídeňských baletních souborů je dcerou proslulého brankáře čs. národního mužstva v ledním hokeji Boží Modrého. - Do posledního místa zaplněný sál Slovanské besedy přijal výkony všech umělců s velkým nadšením a spokojení návštěvníci se rozcházelí obohaceni o znalosti života a kultury národů jihoamerického kontinentu.

A. Kofronová - VSL.

Vídeň XII-XV.

INFORMAČNÍ ČLENSKÝ VEČÍREK spojený s promítáním filmu V. sletu r. 1982 ve Vídni uspořádala jednota v sobotu 12. listopadu v sále Slovanské besedy. Večírek byl zahájen uvítáním přítomných bratrem starostou Fr. Císlerem a zprávou jednatele bratra P. Floriána o práci výboru a činnosti jednoty. Poté následoval sletový film, který natočili bratři P. Hovorka, P. Seda a kr. Fr. Varečka. Pěkný film byl vhodně doplňován hudbou a slovním doprovodem bratra V. Stejskala a nakonec také ještě soukromým filmem p. Podlesáka. Promítání bylo právem odměněno velkým potleskem všech přítomných. - K zduaru večera přispěl bohatě zásobený bufet a v předmístnosti vystavená sbírka prospektů a informací bratra F. Siona o zájezdu na slet do Kanady v příštím roce.

JAFI - VSL.

Vídeň XVI.

SPOLEČENSKÁ ČINNOST jednoty byla zahájena zdařilým říjnovým Vinobraním, po němž následovala, 5. listopadu, "Martinská". Tuto společenskou činnost provozuje jednota vždy jednu sobotu v měsíci a to ve své tělocvičně ve Steingasse, která se vhodnou výzdobou vždy dá účelně přeměnit v pěkný a útulný taneční sál.

ČLENSKÝ VEČER jednoty byl uspořádán v sobotu 12. listopadu v tělocvičně. V rámci večera byl promítán film IV. sletu Čs. sokolstva v zahraničí r. 1976 v Curychu, jemuž předcházela projev bratra vzdělavatele, zaměřený na příčiny, které vedly národ a sokolstvo do dnešní tragické situace. Večer byl také vhodným rámcem sokolského slibu nových členů do rukou bratra starosty. Úspěšný a dobře navštívený večer byl ukončen poděkováním bratra starosty autorovi sletového filmu br. Arch. O. Českoví a přáním zduaru veškeré další činnosti.

Zm. - VSL.

ŽUPA ZÁPADOEVRÓPSKÁ

Londýn

PROTESTNÍ DEMONSTRACE k 15. výročí srpnové sovětské okupace Československa, kterou uspořádal Výbor pro obranu nespravedlivě stíhaných (VONS) a Naardenský výbor, zúčastnili se hojně příslušníci jednoty. Početný průvod demonstrantů vedl k velvyslanectvím SSSR a ČSSR a byl přijímán Londýňany velmi srdečně. Před budovou velvyslanectví ČSSR byly vyslechnuty projevy organizátorů a zástupců polské Solidarity. VZLET

J. ČÍSLO "VZLETU", dobře řízeného a obsahově bohatého věstníku jednoty, vyšlo v září. Obsahuje m.j. úvodní článek "28. říjen a sokolstvo", popis zájezdu na veřejné cvičení Sokola Pařížského, zprávu o účasti na protestní demonstraci k 15. výročí sovětské okupace Československa, tři vzpomínky na slet ve Vídni, různé články a zprávy kulturní, včetně rozhovoru s Rafaelem Kubelíkem, dopisy čtenářů, zprávy z jednot, žup i Ústředí a nově také "Dětský koutek" a "Oznamovatel". Jednotu i redaktor br. D. Borsuk zasluhuje uznání za dobře konanou práci.

Mnichov

"TYRŠŮV OETZ" pořádá mnichovská jednota každoročně o svato-dušních svátcích. Letošní, 10. jubilejní sraz, 21.-23. května, velmi utrpěl nepřízní počasí.

Všechno začalo slibně. V sobotu 21. května byly podle programu a za pěkného počasí zahájeny turnaje v míčových hrách - k odbějné se přihlásilo 8 družstev mužů a 6 družstev žen, na nohejbal se přihlásilo 7 mužstev. Zásluhou sestry Fialové a bratra Siona z Vídně byly také již v sobotu zahájeny závodivé hry žactva, třebaže byly původně plánovány až v neděli. V pět hodin byly závody přerušeny, aby se účastníci mohli podívat na národní tance a písně, které v překrásných krojích temperamentně předvedla taneční skupina Sokola Curych, vedená bratrem Horvátem. Toto krásné zpestření programu bylo překvapením nejen pro účastníky, ale i pořadatele. S dalším překvapením přijely i sestry z Vídně: že zacvičí "Adelinu", která tolik okouzila na vídenském sletu. Bylo domluveno, že bude zacvičena

příští den, v neděli. To se ještě netušilo, jak počasí plány zhatí. Už při večerním táboráku foukal tak silný vítr, že bylo možno připravit jen malou hranici, kterou společně zazeřly bývalá a nová náčelnice Ústředí, sestry G. Sionová a D. Bergová. Ráno již přšlo jako z konve, dešť neustával a vody bylo všude tolik, že bylo nutno zrušit turnaje míčových her. K obvyklému běhu kolem Piburského jezera přesto nastoupilo 10 startujících i když trať byla kromě lijáku ještě "zostřena" mnoha překážkami ve formě spadáných větví a polámaných stromů. Všichni však závod dokončili - i sedmdesátník bratr Pasián z Mnichova. Nečasem se nedalo odredit ani mnoho bratrů a sester, kteří se vydali na výlety do okolí. Večer byly zase hostince plné a nálada dobrá.

V pondělí ráno se však nechtělo věřit ani sluchu ani zraku: pod okny hřměl sněhový pluh a celý Piburg, louka, stromy, celé údolí bylo pod sněhem! Následovala návštěva mše, na které místní farář vzpomněl dr. Tyrše, a vzpomínková oslava zakladatele Sokola na malé pasece na okraji lesa nedaleko Tyršovy desky, s pohledem na celý Oetz a hory kolem - tak, jak její účastníci dosavadních srazů ještě nepoznali: pod sněhem! Místní farář i tam opět pronesl tradiční vzpomínku na poslední dny dr. Tyrše v této tyrolské obci, bratr Fiala, vzdělavatel Ústředí, vzhledem k nepřízní počasí, pronesl jen několik závěrečných vět z připraveného projevu. Vzdor špatnému počasí se k vzpomínkové slavnosti a cestě k pamětní desce, kde byly položeny květiny a zazpívána národní hymna, sešlo na 180 účastníků, kteří si slíbili, že se zde opět sejdou napřesrok a že budou i na sních připraveni...

Sokolík - č. 31.

NOVÁ SOKOLSKÁ JEDNOTA ?

"Hlas Bohemie", velmi dobře řízený časopis vycházející letos již desátý rok v Kolíně nad Rýnem, přinesl v posledních několika číslech zprávy o pokračujícím úsilí o založení druhé sokolské jednoty v Německé spolkové republice - v Kolíně.

Číslo 3-4 ze srpna 1983 obsahovalo zprávu nadepsanou "Konečně máme tělocvičnu!" :

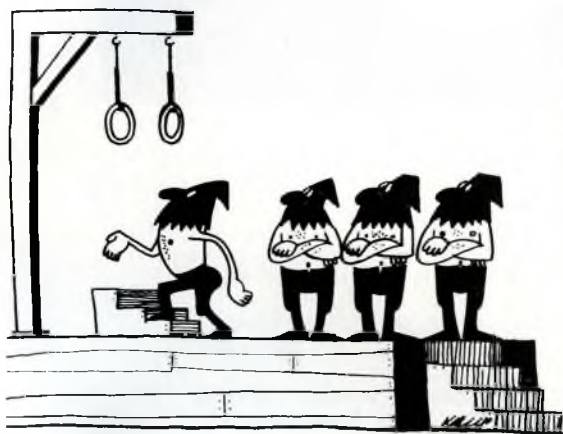
"Po velkých obtížích a s velkou dávkou štěstí se nám konečně podařilo získat v Kolíně-Rodenkirchenu školní tělocvičnu pro naše pravidelná cvičení. Je to tělocvična u Gemeinschaftshauptschule v Hebbel-Strasse číslo 12 a bude nám k dispozici každé pondělí od 17 do 19 hodin.

Zahájení je v pondělí 22. srpna v 17 hodin. Na programu je asi 20ti minutová rozcvička a pak odbíjená. Všechny čtenáře (a čtenářky) z Kolína a okolí, kteří mají zájem o své zdraví a provozují sport - a rádi se při tom zasmějí, zveme srdečně mezi nás. Přijďte v pondělí do Hebbel-Strasse si zasportovat mezi krajany.

Zve přípravný výbor kolínského Sokola"

V říjnovém čísle Hlasu Bohemie bylo oznámeno, že cvičení bylo přeloženo z pondělí na pátek, protože pondělní termín některým zájemcům nevyhovoval.

Přípravnému výboru přejeme hodně úspěchu v získání zájemců o sokolskou činnost a doufáme, že v novém roce nám bude možné přivítat kolínské sokoly do naší zahraniční sokolské rodiny.

Silvestrovská hrůza z cvičení na kruzích...

RADOSTNĚ SVÁTKY VÁNOČNÍ
A ÚSPĚŠNÝ NOVÝ ROK 1984
všem příslušníkům Sokola
přeje předsednictvo
Ústředí Čs. sokolstva
v zahraničí

ČESKOSLOVENSKÝ SOKOL V ZAHRANIČÍ – CZECHOSLOVAK SOKOL ABROAD

Majitel a vydavatel: Ústředí čs. sokolstva v zahraničí

Owner and Publisher: Czechoslovak Sokol Abroad

Vychází měsíčně s výjimkou července a srpna
Published monthly except July and August

Předplatné: \$ 6.00 (U.S.) ročně
Subscription: \$ 6.00 (U.S.) per year

Administrátor – přijímá předplatné a změny adres ze všech zemí:
O. Stehlík, 1665 Bloor St. East, Apt. 1001, Mississauga, Ont., Canada L4X 1S4

Kedaktor: Jan Waldauf, 2333 Kenbarb Rd., Mississauga, Ont., Canada L5B 2E9